

April, saaledes at Valgdagen vil komme til at ligge umiddelbart ind paa Arbejdstiden. Saaledes som Arbejdet plejer at foregaa her paa Rigsdagen, vide vi alle, at vi ved Slutningen af Rigsdagssamlingen have mest travlt, saa hober Arbejdsstoffet sig op, og saa kommer der en hel Del Love, som Interessen samler sig om, og ofte er det saa, at det er de vigtigste Love, som komme til Afgørelse sidst i Samlingen. Det er derfor ikke umuligt, at denne Valgdag, som kommer umiddelbart ind paa Arbejdstiden, kan komme til at genere Arbejdet, idet den kommer til at skære Arbejdstiden over og derfor kan komme til at skade det uhyre. Det er en af de Grunde, som kunne berettigede Folk til at have smaa Forventninger til denne Samling, og jeg tror, at naaar man udelukkende skal se paa Arbejdets Interesser, vilde det have været ret forstandigt, om vi havde faaet Rigsdagen eller Folketinget opløst, saaledes at vi havde faaet Valget lagt bag ved os, inden vi mødte her i Oktober. Jeg tror, at det vilde have været rettest, at Valgdagen ikke laa saa umiddelbart ind paa Rigsdagssamlingen, men f. Eks. fandt Sted i September eller Juni Maaned. Disse Valgdage umiddelbart op til Samlingen ere vel en Levning, vi have tilbage fra den estrupske Tid. I den Tid havde vi Opløsning tit og ofte. Som Regel, naar det var Nymaane, Storm og Snefog, midt om Vinteren. Jeg tror, det vilde have været heldigt, om vi vare komne bort fra denne Levning, og jeg tror, at Ministeriet i Virkeligheden vilde have gjort Arbejdet en Tjeneste ved at tage Valget i Aar. Valgdagen den 9de April kan, som sagt, muligvis komme til at virke forstyrrende paa Arbejdet, og det er en af Grundene til de smaa Forventninger.

Men der er selvfølgelig flere Grunde. Blandt disse er der navnlig en Erfaring, som man har gjort, særlig i sidste Samling. Naar vi se, hvorledes det gik med Lovforslagene i sidste Samling, er det ikke sært, at baade vi og andre kunne have mindre gode Forventninger om Udbyttet af Samlingen. Vi saa, hvorledes det gik Lovene oppe i Landstinget. Nogle blev forkastede, andre blev slet ikke behandlede, og nogle gik ind i Udvalg, hvorfra vi ikke saa dem vende tilbage. Naar vi i Sommer have hørt, at en af Landstingets Ledere har sagt paa et offentligt Møde, at nu om Stunder saa Befolkningen paa Landstingsmændene, ligesom man i 1848 saa paa de udbrudte Rendsborgslaver, kan man endnu bedre forstaa, at Forventningerne maa være smaa. Endelig er det jo sikkert nok, at naar

man vil hense til, hvad der kan komme ud af Rigsdagssamlingen, vender man ikke sidst sit Blik paa det Ministerium, som staar i Spidsen, og som skal være Arbejdets Leder. Her tror jeg ogsaa, at der er nogen Usikkerhed til Stede, nogen Usikkerhed om, hvad Ministeriet vil, og denne Usikkerhed skaber jo ogsaa smaa Forventninger. Der maa være en saadan Usikkerhed til Stede, thi Ministeriets Program fik vi ikke at vide i Foraaret, og vi vide det jo ikke endnu. I Foraaret hørte vi Konseilspræsidenten udtale sig; han udtalte sig paa den Maade, at han sagde, at Ministeriet havde været dannet saa kort, at det endnu ikke havde haft Tid til at overveje de Spørgsmaal, som laa for dette Ministerium at tage fat paa, og at han derfor kun kunde udtale sig for sit Vedkommende. Han udtalte endvidere, hvad det politiske Spørgsmaal angik, hvad Forfatningsspørgsmaalet angik, at han paa ingen Maade vilde fremkomme med en lignende Erklæring, som hans Forgænger var fremkommen med. Men den Stilling, som Konseilspræsidenten der indtog, maatte — som jeg allerede bemærkede i Foraaret — ogsaa bevirke, at vi staa noget mere utrygge over for det nuværende Ministerium, end vi stod over for det afgaaede. Der er sagt om den Erklæring, som det afgaaede Ministeriums Chef afgav, at den var en Strikke, som han lagde sig selv om Halsen, og gav Venstre Enden af at holde i, at Venstre da var saa uforsigtigt at trække til, og at det var derfor, Ministeriet faldt; dette er sagt fra Højres Side og skrevet i Højres Blade. Men denne Forklaring holder slet ikke Stik, tværtimod, jeg tror for vist, at den Erklæring, som Ministeriet afgav sidste Vinter, var en baade rigtig og klog Erklæring; at det var en Erklæring, som sikkerlig hjalp til den Overenskomst med Ministeriet, som kom til Stede om Finansloven her i dette Ting. Jeg tror ogsaa, at Fremtiden vil vise, at den Erklæring, som blev afgiven af det afgaaede Ministerium, var en politisk klog Erklæring. Skulde jeg fremkomme med en Anke mod den, saa er det ikke saa meget for mit eget Vedkommende som for de Herrer, der oprindeligt stode som Ministeriets Tilhængere, nemlig Højre og de moderate. Jeg har intet Mandat til at tale paa deres Vegne, men jeg skal tillade mig at udtale, at Mangelen ved denne Erklæring synes snarere at være den, at den kom to Aar for sent. Havde det afgaaede Ministerium afgivet sin Erklæring to Aar før, havde den sikkerlig hjulpet de Partier, som da